
GRAD ROJC
RAZVOJ SUDIONIČKOG MODELA
UPRAVLJANJA DRUŠTVENIM CENTROM ROJC
KROZ JAVNO-CIVILNO PARTNERSTVO

RAZVOJ SUDIONIČKOG MODELA
UPRAVLJANJA DRUŠTVENIM CENTROM ROJC
KROZ JAVNO-CIVILNO PARTNERSTVO

DRŽAJ

ZAŠTO NAM TREBA NOVI MODEL INSTITUCIJE?

Teodor Celakoski

Govoriti danas o unapređenju upravljanja infrastrukturom za potrebe lokalne zajednice nemoguće je, a da se pritom ne osvrne na dominantne modele raspolaganja tom infrastrukturom. Prevladavajući model u tranzicijskom i posttranzicijskom kontekstu se temelji na javnim kulturnim i drugim društvenim ustanovama. S druge strane civilno-društveni akteri osobito u kulturnom polju u zadnjih više od deset godina preuzimaju inicijativu te usprkos dominantnoj kulturnoj politici osnivaju i vode niz neovisnih kulturnih i društvenih centara na periferiji postojećeg sustava. I dok prvi imaju osigurane sve uvjete djelovanja, drugi na projektnoj osnovi jedva uspijevaju osigurati kratkoročnu perspektivu za postojanje nezavisne infrastrukture. Javne ustanove pored proklamiranog javnog interesa postavljenog u svojim osnivačkim aktima, često ne uspijevaju osigurati niti reprezentativnu niti uslužnu funkciju koju bi trebali imati. Tako na primjer ostaci nekad jake mreža kulturnih centara, društvenih domova i narodnih sveučilišta u većini slučajeva vegetiraju na rubu društvenih događanja, slabo služeći lokalnoj zajednici i bez značajnije uključenosti građana. Pored svega, institucije u Hrvatskoj imaju stabilnu poziciju unutar postojećeg sustava koji je još uvijek i sam stabilan što ostavlja mogućnost i dostatna sredstva za njegovu transformaciju. Ona, međutim, nije izvjesna u skorom vremenu jer ne postoji interes niti političkih elita niti samih institucija, odnosno njihovih zaposlenika. Akteri civilnog društva, s druge strane, nisu još postali dovoljno brojni niti stabilni upravitelji infrastrukturom jer javni fondovi ne predviđaju financiranje neovisno vođenih prostora, a pristup europskim fondovima iz kojih je moguće na primjer osigurati sufinanciranje investicijskih projekta , bit će moguć tek po ulasku Hrvatske u EU. No i tada će osnovno funkcioniranje javne društvene infrastrukture, zbog tzv. principa supsidijarnosti, prije svega biti pitanje lokalnih zajednica i njihova definiranja javnih potreba.

Nasuprot oba spomenuta modela korištenja prostora nalazi se anarhistički legitimirana skvoterska kultura koja proklamira autonomne zone kao prostore koji osiguravaju infrastrukturne uvjete za postojanje zajednica koje žele stajati izvan opreke javne i privatne sfere, a time i izvan modela javnih i civilno-društvenih institucija. No, kao i ta dva modela i ovaj ima svoja ograničenja. Ona mahom proizlaze iz perspektive dugoročnog sagledavanja prilika za opstanak takve infrastrukture u kontekstu lokalnih manifestacija globalnog neoliberalnog kapitalizma. Financijska i ekonomska kriza u proteklih nekoliko godina samo je usporila trendove proždiranja prostornih resursa koji su prije svega nametnuti od strane globaliziranog spekulativnog kapitala povezanog s građevinskim biznisom i poslovanjem nekretninama. U uvjetima raspolaganja s resursima koje Hrvatska ima, osobito u priobalnom pojasu, prije ili kasnije ponovno će se ubrzati proces neodrživog trošenja prostora. Napuštena infrastruktura starih tvornica, vojarni i sličnih objekata koji su podloga skvoterskih zajednica, lak su plijen investitora za nasilno "oplemenjivanje" odnosno gentrifikaciju. Budući da država u postojećem posttranzicijskom modelu, kako na lokalnoj tako i na nacionalnoj razini, postaje sve više servis krupnog kapitala, a na uštrb drugih svojih funkcija, lako se može predvidjeti da ovakve male zajednice u uvjetima visoke vrijednosti nekretnina neće imati nikakve šanse.
Očito je da sva tri modela imaju bitne slabosti koje proizlaze iz ukupnih uvjeta unutar kojih konkretni društveni sistem postoji i od kojih je nemoguće odvojiti funkcioniranje samih modela. Iz ovakvog stanja stvari razvija se potreba za stvaranjem hibridnog modela koji bi koristio prednosti i izbjegao nedostatke sva tri modela. Takav model trebao bi osigurati stabilnost institucionalnog okvira kakav imaju javne institucije te zajamčeno i dugotrajno korištenje javne infrastrukture za društvene svrhe. S druge strane on bi trebao osigurati uključenost korisnika u upravljanje, njihovo horizontalno samoorganiziranje te raznolikost sadržaja i programa. Postoji i formalno-pravna osnova na kojoj se ovakav model može temeljiti. To je ustanova mješovitog tipa osnovana zajedničkim aktom od strane lokalnih vlasti i organizacija civilnog društva. Iskorištavanjem ove zakonske mogućnosti otvara se prostor za kompenzaciju nedostataka tromog i zastarjelog institucionalnog okvira koji više ne može na odgovarajući način zadovoljiti rastuće potrebe kako organiziranog civilnog društva tako i šire lokalne zajednice.

O ROJCU

Dušica Radojčić

Iz skvota u centar gradskih udruga

Zbog svog geografskog položaja, Pula je za Austro-Ugarsku, Italiju i Jugoslaviju imala izuzetno vojno-strateško značenje pa je ostavština vojnih objekata zaista impresivna. Ti objekti za hrvatsku vojsku već dulje vrijeme većinom nisu više interesantni, ali još uvijek ne postoji plan njihovog prepuštanja jedinicama lokalne samouprave i drugim potencijalno zainteresiranim subjektima. Prepuštanje ili zauzimanje događa se stihijski ili na koncu dugog procesa pritisaka i lobiranja za pojedine objekte.

Zgrada bivše kasarne Karlo Rojc, kolokvijalno Rojc, nalazi se u centru Pule. Njena je veličina zapanjujuća i vjerojatno jedan od razloga zbog kojeg je izbjegla komercijalni imperativ mnogih drugih javnih, bivših vojnih prostora u gradu. Ulaganje u obnovu i prenamjenu s komercijalnom svrhom bilo je očito preveliko i neisplativo, budući da se od mnogih ideja o mogućoj novoj namjeni u niti jednom slučaju i nije otišlo dalje od ideje. Sama zgrada je pravokutnog oblika, s južne strane na tri a sa sjeverne na pet katova, tlocrtne površine 16.739 m^2, bez unutarnjeg dvorišta. Vanjsko dvorište ili povijesna okućnica zgrade, definirana ogradom, zauzima površinu od čak 29.180 m^2.

Zgrada Rojca izgrađena je pod Austro-Ugarskom, kada je služila kao Pomorska škola, a istu svrhu je imala i pod

Italijom kao škola za kadete. Za vrijeme Jugoslavije bila je najprije partizansko-mašinska škola, a zatim od 1976. godine kasarna. Jugoslavenska narodna armija Rojc napušta 1991. Nakon toga zgradu koriste ratni prognanici. Poslije njihovog iseljenja, zgrada je napuštena i devastirana, pa ju tijekom 1997. godine počinju zauzimati (skvotirati) udruge. To je vrijeme kada većina stanovnika Pule zazire od Rojca, mračne, prljave, devastirane zgrade, neprikladnih higijenskih uvjeta. Udruge vlastitim sredstvima uređuju "svoje" prostore, a za uređenje onih zajedničkih, kao što su to dugački hodnici i vanjsko dvorište, organiziraju se skupne akcije. Preduvjet za takvo djelovanje bio je to da su električna energija i voda bili cijelo vrijeme na raspolaganju, odnosno da su za korisnike bili besplatni.

Grad Pula, premda tada još uvijek ne i formalni vlasnik nekretnine, shvaća da više ne može negirati postojanje brojnih stanara u Rojcu i kao rješenje im nudi formaliziranje postojećeg stanja ugovorima o korištenju prostora te objavljuje prve javne natječaje za dodjelu preostalih prostora. Svi pokušaji naplate stanarina ostaju bezuspješni. Grad Pula počinje s ulaganjima za uređenje sanitarnih čvorova i hodnika, zatim dolaze portiri i domari, služba čišćenja, noćna čuvarska služba, i slično. Konačno, 2007. godine Ministarstvo obrane odustaje od Rojca kao neperspektivnog objekta za potrebe obrane i vlasništvo prepušta Gradu Puli, koji sve do danas održavanje zgrade financira iz proračuna. Od 2010. godine, kada su instalirana pojedinačna brojila za sve prostore, udruge snose svoje troškove utroška električne energije i adaptacije pojedinih prostora, dok se ostali troškovi održavanja i dalje financiraju proračunskim sredstvima.

Uključivanje udruga u upravljačke mehanizme Rojca

Upravljanje Rojcem u nadležnosti je Grada Pule i za korisnike nezadovoljavajuće. Glavne primjedbe odnose se na neracionalnu potrošnju sredstava namijenjenih za održavanje zgrade, nepostojanje plana razvoja, sredstva za održavanje i obnovu zgrade iz proračuna nisu dovoljna, a među nadležnima nema kapaciteta ni interesa za prikupljanje sredstava izvan gradskog proračuna, odnosno za osiguravanje dugoročne financijske stabilnosti i održivosti Centra. Osim toga, Grad Pula prostore u Rojcu dodjeljuje udrugama gotovo 10 godina bez ikakvih kriterija i time dovodi do nejednakog statusa i tretmana korisnika. Ne postoji sustav praćenja načina korištenja prostora, pa ni primjerenog odgovora na moguće zloupotrebe. Nikada nije provedena revizija i evaluacija korištenja prostora, kao ni rada i doprinosa pojedinih udruga. Jedan od osnovnih razloga je nedostatak kapaciteta za kreiranje i provedbu osmišljene razvojne politike. Posljedica takve prakse je, između ostalog, i nerealni omjer potreba, doprinosa i veličine prostora. Danas 103 udruge imaju ugovor o korištenju prostora u Rojcu. Međutim, dodatni interes i potražnja za novim prostorima premašuju preostale prostore koji su na raspolaganju za dodjelu. Grad je, bez kriterija za dodjelu i, eventualno, oduzimanje prostora, u toj situaciji nemoćan.

Ponedjeljak, 2. ožujka 2009.

PREDSTAVNICI VIJEĆA ROJCA O (NE)KOMUNIKACIJI S GRADSKOM VLASTI

S. BESTULIĆ

Korisnici Rojca nezadovoljni suradnjom s komunalnom palačom

Rojc nije deponij udruga!

Radnu grupu čine predstavnici korisnika i Grada koji su se sastali više puta u proteklih godinu dana, ali bez rezultata u zajedničkom donošenju odluka, a povratnih informacija, na zahtjeve upućene Gradu, nije bilo

PULA - Želimo u partnerskom odnosu s Gradom sudjelovati u kreiranju budućnos-

Koordinacije izradili su i Poslovnik o radu, međutim, Grad nikad nije službeno usvojio

krovu Rojca imaju antene, Grad je, kažu, ignorirao njihovo protivljenje pa tako za-

Osim toga, problem je i netransparentnost Grada u raspolaganju financijama. Imali

Nezadovoljni takvim načinom upravljanja Rojcem i donošenjem odluka koje nisu u interesu korisnica, Rojčani 2008. pokreću inicijativu za uspostavljanjem djelotvornijeg upravljanja Rojcem. Organizirane udruge ukazuju na neracionalnost financijskog menadžmenta i predlažu sanacijske mjere. Iniciraju formiranje zajedničkog tijela s ovlastima odlučivanja i kontrole troškova odnosno upravljanja Centrom gradskih udruga Rojc. Tako u travnju 2008. godine nastaje Radna grupa za koordinaciju Centra gradskih udruga "Rojc" (kraće Koordinacija), koju čine tri predstavnika udruga iz Rojca i tri predstavnika Grada Pule. Neposredno prije toga, 17. ožujka 2008. godine, udruge osnivaju Vijeće udruga Rojca, neformalno tijelo kojeg na dobrovoljnoj osnovi čine udruge korisnice i koje razmatra teme i pitanja od općeg interesa za Rojc, bira predstavnike u Koordinaciju te joj predlaže rješenja i prioritete.

Djelovanje Koordinacije obilježavaju brojne poteškoće i nesuglasice, mahom uzrokovane nedostatkom volje za uključivanjem predstavnika Rojčana u odlučivanje o financijskim aspektima upravljanja, što dovodi do revolta udruga i prosvjednog skupa u veljači 2009.

U daljnjim pregovorima udruge traže uspostavljanje ravnopravnog partnerskog odnosa s Gradom Pula, iskazujući ambiciju za preuzimanjem suodgovornosti u upravljanju Centrom. Potaknut dosadašnjim nedovoljno uspješnim pokušajima upravljanja Rojcem i inicijativom udruga, gradonačelnik Boris Miletić prihvaća prijedlog provedbe projekta edukacije i zajedničkog osmišljavanja sudioničkog modela upravljanja Centrom utemeljenog na javno-civilnom partnerstvu. Polazeći od ideje uključivanja Rojčana u upravljače mehanizme i preuzimanja dijela odgovornosti i rizika koji su do sada bili isključivo u domeni jave uprave, Zelena Istra, operativno iskusna i s potrebnim resursima na raspolaganju, kreira projekt "Edukacija i razvoj modela sudioničkog javno-civilnog upravljanja društvenim centom Rojc", koji dobiva financijsku potporu Nacionalne zaklade

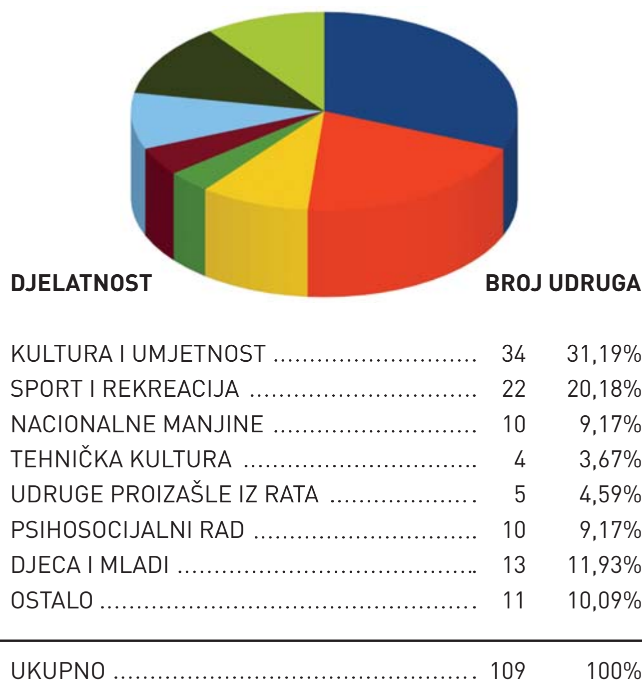
za razvoj civilnog društva". Grad Pula sudjeluje u financiranju projekta s 10%. Projekt je provođen od siječnja 2010. do ožujka 2011. godine.

Analiza stanja i utvrđivanje potreba

Teodor Celakoski

Prvi korak u realizaciji projekta bio je analiza stanja i utvrđivanje glavnih potreba udruga korisnica prostora u Rojcu, a u svrhu pripreme ciklusa radionica usmjerenih na iznalaženje rješenja i modela za unapređenje postojećeg stanja upravljanja i odnošenja u i oko Rojca. Razgovori s predstavnicima 11 udruga korisnica prostora održani su u travnju 2010. godine. Budući da je pregledna analiza stanja i potreba sastavni dio radioničkih rezultata, ovdje će biti izneseni samo neki simptomatični, odnosno tipični primjeri uvida koje imaju predstavnici udruga iz Rojca.

Postoji niz podudarnosti u iskazima predstavnika korisnika s obzirom na uvide o stanju upravljanja, međusobnim odnosima, komunikaciju s okolinom i načinima korištenja prostora. Sugovornici su ukazali na slabosti upravljačke strukture kao što je nemoćna i samo administrativna uloga koordinatora postavljenog od strane Grada, nedjelotvornost Koordinacije uspostavljene zajedno s Gradom u kojoj sjede nezainteresirani gradski administrativci bez stvarnog interesa za vođenje procesa i upravljanje, netransparentnost raspolaganja sredstvima iz proračuna namijenjenih za zgradu i korisnike. Međusobni odnosi su ocjenjeni mahom kao tolerantni, no neki od sugovornika naglašavaju da je tomu dobrim dijelom uzrok i nezainteresiranost za djelovanje drugih. Manji je broj udruga koje rade na organiziranju zajedničkih aktivnosti, no u nekoliko se akcija pokazalo da postoji spremnost uključivanja većine u aktivnosti od zajedničke koristi. Udruge su slabo informirane o onome

DJELATNOST	BROJ UDRUGA	
KULTURA I UMJETNOST	34	31,19%
SPORT I REKREACIJA	22	20,18%
NACIONALNE MANJINE	10	9,17%
TEHNIČKA KULTURA	4	3,67%
UDRUGE PROIZAŠLE IZ RATA	5	4,59%
PSIHOSOCIJALNI RAD	10	9,17%
DJECA I MLADI	13	11,93%
OSTALO	11	10,09%
UKUPNO	109	100%

Podjela udruga korisnica prostora u Rojcu prema djelatnostima - stanje

što druge udruge rade, osobito ako nisu u istom području djelovanja. Iskazana je potreba organiziranja i opremanja zajedničkog prostora, svojevrsnog dnevnog boravka. Odnosi s okolinom i lokalnom zajednicom se vide kao sve bolji jer se zbog sve većeg broja raznolikih udruga i njihovih korisnika pomalo mijenja prvotna javna percepcija Rojca kao subkulturnog geta. U području korištenja prostora sugovornici su imali najviše primjedbi, a najučestalije su povezane s nedostatkom evaluacijskih kriterija za dodjelu, činjenicom da su gotovo iscrpljeni prostori za podjelu, a da postoje novi tražitelji, da jedan manji broj subjekata funkcioniraju kao profitni poslovni poduhvati, a ne organizacije civilnog društva, da postoji neproporcionalnost u korištenju prostora jer neke organizacije s malo programa i vremenskog korištenja zauzimaju velike prostorne resurse. I na kraju, gotovo svi sugovornici istaknuli su problem korištenja nus-prostorija, osobito wc-a, kao bitan problem i pokazatelj funkcioniranja cijelog sustava. Naime, tamo gdje te prostorije nisu pod kontrolom (zaključavanje!) pojedine grupe organizacija, one su u suviše često u neprihvatljivom stanju za korištenje brojnih korisnika i posjetitelja. Većina sugovornika je ovo isticala kao stvarni svakodnevni problem djelovanja, pa se on nameće kao svojevrsni simbol ukupnih slabosti zajedničkih i javnih funkcija Centra Rojc, pokazujući procjep između znatnih zajedničkih mogućnosti i aspiracija s jedne strane i rascjepkane i paralizirajuće svakodnevice s druge.

GRAD
ROJC

DO NOVOG MODELA UPRAVLJANJA I SURADNJE KROZ ZAJEDNIČKI PROJEKT

Emina Višnić

Rad na novim upravljačkim modelima iznimno je zahtjevan posao, osobito ako je taj proces usmjeren postizanju sudioništva i uključivanju različitih zainteresiranih strana. Kako ti temeljni postulati ne bi ostali samo na razini ciljeva koji će se ostvariti u konačnom rezultatu procesa, odnosno tek u modelu upravljanja, potrebno ih je uključiti u dinamiku i metodologiju samog procesa kreiranja modela. Posao se dodatno usložnjuje kad se u temelju procesa nalazi kompleksna slika dionika koju, u našem slučaju, čini iznimno raznoliki spektar postojećih korisnika Rojca te Grad Pula kao vlasnik prostora. Proces je u sklopu navedenog projekta stoga uobličen u niz od tri višednevne radionice, otvorene svim zainteresiranima, utemeljene na metodologiji participativnog rada u grupi, koja svim sudionicima omogućuje prostor za izražavanje stavova i aktivno uključivanje u predlaganje rješenja. Kako je to i uobičajeno u različitim participativnim procesima, u rad samih radionica nisu bili uključeni apsolutno svi (iako su za to imali priliku i informaciju), nego oni koji su bili spremni i u mogućnosti investirati svoje vrijeme i energiju. Važno je da smo pri tom imali uključene osobe različitih perspektiva, iskustava i znanja te da su zaključci svake od radionica bili javno prezentirani i dostupni, a radionice otvorene svima onima koji su se željeli uključiti. Nadalje, ovdje prezentirani zaključci ne označuju kraj nego početak daljeg procesa usuglašavanja među zainteresiranima stranama te stoga na njih treba gledati kao kvalitetno artikulirane i argumentirane prijedloge za daljnju raspravu i nadogradnju. Napominjemo da u ovom tekstu donosimo samo pregled dosadašnjih rezultata, ciljeva i smjerova za daljnje djelovanje, dok su detaljni prijedlozi dostupni i dostavljeni svim zainteresiranim stranama.

Razvijanje potencijala: od sustanarstva do produktivnijih oblika suživota

Ovaj je proces kreiran u cilju uspostavljanja Društvenog centra Rojc kao prepoznatljive cjeline, utemeljene na djelatnom zajedništvu svih onih koji koriste njegove resurse, na partnerstvu s lokalnom upravom te na principima sudioničkog upravljanja i dijeljenja odgovornosti. Početak procesa bio je usmjeren na zgradu Rojca, na fizički prostor i društvene odnose unutar i oko njega. Kako je upravo sam prostor, a ne na primjer zajednički organizacijski oblik, upravo ono što povezuje sve zainteresirane strane, on je bio temelj i za analizu odnosa, postojećih problema i izazova, analizu dosadašnjih postignuća kao i za predlaganje konkretnih rješenja, kriterija i principa za budući model korištenje Rojca. Pokazalo se da je jedan od ključnih problema pitanje djelatnog zajedništva. Naime, iako razni akteri obitavaju u istoj zgradi, pa čak i većina njih dijele slične temeljne principe, tek je jedan dio njih, i to samo povremeno, angažiran u zajedničkim poduhvatima. Nedovoljna upućenost korisnika jednih na druge uočljiva je na razini nedostatne međusobne komunikacije te rijetkih zajedničkih aktivnosti i projekata. Nepostojanje zajedničkog prostora unutar Centra možda je najuočljiviji pokazatelj trenutne situacije koju obilježavaju atomiziranost i upućenost organizacija na sebe i vlastite aktivnosti, sindrom pukog sustanarstva bez kompleksnijih i produktivnijih oblika suživota te izostanak kontinuiranog i stabilnog zajedničkog djelovanja. Upravo u cilju postizanja više razine zajedništva, na drugoj su radionici sudionici odlučili pokrenuti proces osnivanja formalnog Saveza udruga Rojca, mreže otvorene svim korisnicima u zgradi, čija je temeljna svrha unutarnja koordinacija i zastupanje interesa organizacija koje svojim djelovanjem čine upravo ono što se može nazvati društvenim centrom jedne zajednice.

Osnivanje Saveza je od ključnog značenja za uspostavljanje novog modela upravljanja Rojcem jer upravo on otvara mogućnost izravnog sudjelovanja u upravljanu i preuzimanje odgovornosti udruga korisnica za Rojc kao cjelinu. Naime,

kako je zaključeno na posljednjoj u nizu radionici, ti se ciljevi, kao i oni vezani uz učinkovitije i dugoročno održivo upravljanje, mogu ostvariti kroz hibridni model ustanove utemeljen na partnerstvu između dvaju sektora: civilnog i javnog . "Grad Rojc", kako je nazvano to predloženo tijelo upravljanja, formirao bi se kao ustanova koje zajednički osnivaju i njom zajednički upravljaju Grad Pula i korisnici Rojca okupljeni u Savez.

U nastavku donosimo pregled zaključaka radionica, odnosno osnovne prijedloge kako pristupiti pojedinim problemima i izazovima, a u cilju ostvarivanja kroz radionice definirane ambiciozne, ali ostvarive vizije: Rojc je centar društvenih aktivnosti u Puli, s inovativnim oblikom upravljanja koji (istovremeno) omogućuje autonomiju i zajedništvo. On je i poticatelj društvenih promjena temeljenih na istim principima. Do ostvarivanja takve vizije potrebno je napraviti čitav niz koraka u kojima moraju biti uključeni i organizacije Rojca i gradska uprava, ali i šira zainteresirana javnost grada Pule. Ključ uspjeha ovog projekta mora se temeljiti na međusobnom povjerenju koje proizlazi iz kontinuirane otvorenosti procesa, na zajedničkom ulaganju vremena, energije i znanja te na vjeri da je moguće uvesti promjene koje će donijeti boljitak ne samo izravnim dionicima (korisnicima Rojca i Gradu Puli) nego, što je i najvažnije, građanima Pule. Naravno, u temelju čitavog procesa mora postojati politička i građanska volja i interes da se kvalitetne promjene doista i uvedu.

Gdje su problemi, koje su potrebe

Prva radionica je bila usmjerena određivanju općih kriterija i principa za korištenje prostora, a na temelju potreba njegovih korisnika. Analiza trenutne situacije ukazala je na određene prednosti, ali i temeljne probleme vezano uz (1) unutarnju komunikaciju i odnose u Rojcu, (2) vanjsku komunikaciju i prepoznatljivost Rojca, (3) upravljanje Rojcem te uz (4) korištenje i održavanje prostora. Tako su prepoznati potencijali za povezivanje, unapređenje unutarnje suradnje i samoorganizaciju kroz osnivanje saveza udruga uz istovremeno apostrofiranje autonomnosti kao temeljene vrijednosti koja se u svim daljnjim oblicima organiziranja i upravljanja mora očuvati. Sudionici su posebno naglašavali potrebu za zajedničkim prostorom i kvalitetnom artikulacijom zajedništva. Složili su se kako je Rojc lokalno i međunarodno prepoznat kao jedinstveno mjesto okupljanja organizacija civilnog društva, s dobro izgrađenim imidžom pojedinih organizacija te kako je ta postignuća potrebno dodatno razvijati i raditi na boljoj percepciji Rojca, posebno u lokalnoj zajednici. Najveća razina nezadovoljstva vezana je uz trenutni način upravljanjem Rojcem, koji je obilježen nedostatkom razvojne politike odnosno vizije, što je uzrok stagnacije i neiskorištavnja mnogih potencijala. Izgradnja jasne programske politike, transparentno i učinkovito upravljanje pokazuju se kao ključne potrebe. Sukladno tome potrebno je uvesti jasan sustav dodjele i evaluacije korištenje prostora koji se temelji na intenzitetu djelovanja pojedinih korisnika i društvenoj korisnosti njihovih aktivnosti. Konačno, potvrđena je potreba za daljnjim ulaganjima u uređenje i sanaciju zgrade te nužnost apsolutne transparentnosti vezano uz financiranje tekućeg i investicijskog održavanja Rojca.

Korištenje prostora - pravo i odgovornost

Na temelju definirane vizije utvrđen je okvir za buduće uspostavljanje čvrstih kriterija i indikatora za odobravanje i praćenje korištenja prostora u Rojcu, a to su: određivanje područja djelovanja, definiranje ciljanih grupa mogućih korisnika Rojca te njihova podjela s obzirom na prioritete, definiranje tipologije prostora i načina njihovih korištenja te, konačno, utvrđivanje temeljnih principa i općih kriterija za korištenje prostora. Tako su kao temeljne djelatnosti koje se mogu obavljati u Rojcu određene spektrom neprofitnih društveno korisnih djelatnosti. Sudionici su istaknuli da

je poželjno uvesti kao popratne ili dopunske djelatnosti komercijalnog karaktera, ali uz uvjet da su one u skladu s potrebama korisnika i Rojca u cjelini, i to isključivo u unaprijed određenim područjima te da one moraju biti vršene u svrhu financiranja Rojca. Kao primarni korisnici, oni najvišeg prioriteta određeni su udruge, neformalne grupe i privatne ustanove koje prije svega djeluju za opće dobro te one koje su usmjerene samo na svoje članove, ukoliko okupljaju inače društveno deprivilegirane skupine. Udruge, neformalne grupe, studentske i umjetničke organizacije koje primarno rade za svoje članove/osnivače, ali povremeno organiziraju javna događanja definirane su kao skupina korisnika srednje prioritetne razine. U treći po redu prioritet ulaze one neprofitne organizacije koje su isključivo orijentirane na svoje članove, zatim samostalni umjetnici, poduzeća koja su osnovale udruge te vanjski profitni subjekti (poduzeća, obrti).

Nakon što su utvrđeni i mogući modaliteti korištenja prostora (pojedinačno, skupno i zajedničko te stalno i povremeno) te tipologija s obzirom na funkcije (produkcijska, prezentacijska, sportsko-rekreacijska, radioničko-konferencijska, klupska, uredska, skladišna, ugostiteljska, servisna), predstavnici korisnika uključenih u ovu radionicu napravili su listu osnovnih općih principa i kriterija na temelju kojih se dalje trebaju graditi specifični kriteriji i indikatori za korištenje pojedinog tipa prostora. Osnovne karakteristike tih principa i kriterija su: jednakost u primjeni kriterija za sve korisnike; odgovorno i učinkovito korištenje; javnost i otvorenost prostora; aktivno uključivanje u rješavanje zajedničkih pitanja; pravo na pristup resursu se mora temeljiti na aktivnosti, društvenom značaju djelovanja pojedinih korisnika te doprinosu u ostvarivanju ukupne vizije Društvenog centra Rojc; vrednovanje iskustva i izvrsnosti pojedinih organizacija, ali i poticanje uključivanja novih; diversifikacija uvjeta korištenja prostora s obzirom na djelatnost i društvenu korisnost.

Savez udruga Rojca - intenzivna komunikacija i zajednički rad

Nakon detaljne analize postignuća i problema u dosadašnjoj unutarnjoj komunikaciji i zajedničkom radu, jasno je izražena potreba za osnivanjem formalnog saveza udruga koje djeluju u Rojcu. Uslijedila je zajednička rasprava o pozitivnim i negativnim aspektima, u kojoj je zaključano da se svi negativni aspekti mogu prevladati te su sudionici odlučili započeti proces formiranje saveza, koji će zamijeniti ulogu dosadašnjeg neformalnog Vijeća Rojca. Savez udruga Rojca (SUR) definiran je kao mreža udruga Društvenog centra Rojc koja ih okuplja i predstavlja, zastupa njihove interese, potiče međusobnu suradnju i angažirano djeluje u zajednici. On će tako biti legitimni predstavnik korisnika Rojca u komunikaciji s Gradom Pulom i drugim subjektima, čija se reprezentativna uloga ne temelji na brojnosti nego angažmanu i aktivnom uključivanju, čiji legitimitet proizlazi iz otvorenosti procesa za sve zainteresirane te na slobodi, a ne obaveznosti uključivanja.

Definirana su i tri temeljna, strateška cilja SUR-a. U prvom se jasno prepoznaje primarna orijentacija prema uspostavljanju unutarnjeg zajedništva: Izgraditi stabilnu i prepoznatljivu mrežu udruga koja se temelji na suradnji i zajedničkim programima. Drugi cilj odražava prihvaćanje odgovornosti za upravljanje prostorom, odnosno pomicanje od pozicije na vlastiti interes orijentiranih korisnika prema aktivnim subjektima odgovornim za zajedničko dobro: Unaprijediti upravljanje Rojcem utemeljeno na sudioničkom modelu. Konačno, u trećem cilju vidljiva je snažna orijentiranost na zajednicu i spremnost na širi društveni angažman: Aktivno djelovati u zajednici i promovirati principe uvažavanja različitosti, solidarnosti i suradnje.
Dogovoreno je da će se Savez formirati kroz proces unutar kojeg će se sve korisnike Rojca informirati, motivirati i pozvati na uključivanje. Savez ne bi trebao biti samo formalno tijelo koje reprezentira interese, nego platforma djelatnog zajedništva koje se ostvaruje kroz zajednički rad.

Marshall

PČELICA

ŽYAK
GRAD
ROJC

GRAD ROJC: UČINKOVITO I ODGOVORNO UPRAVLJANJE KROZ CIVILNO-JAVNO PARTNERSTVO

Trenutnom situacijom vezanom uz upravljanjem Rojcem nitko od izravno uključenih strana (korisnici Rojca i Grad Pula) nije zadovoljan. **Svi potencijali Rojca u postojećem sustavu ne mogu biti ostvareni te je tako korist koju bi grad Pula i njegovi građani mogli imati od ovog društvenog centra unaprijed umanjena. Učinkovitije i dugoročno održivo upravljanje koje bi uz istu razinu ulaganja javnih sredstava donijelo bolje rezultate, mora se temeljiti na partnerskom odnosu Grada Pule i korisnika, njihovoj ravnopravnoj uključenosti i suodgovornosti te na transparentnosti pravila, procedura, programiranja i financiranja. Kako bi se to postiglo predložen je model civilno-javnog partnerstva, odnosno osnivanje hibridne ustanove pod nazivom "Grad Rojc"**, koja je definirana kao društveni centar kojeg su osnovali Savez udruga Rojca i Grad Pula te koja upravlja i gospodari prostorom Rojca u svrhu unapređenja civilnog društva i dobrobiti cijele zajednice.

Osnivanje takve ustanove jedinstveni je projekt kojim će se bitno doprinijeti prepoznatljivosti grada Pule, koji će biti prepoznat kao jedan od rijetkih gradova koji razvija punu i učinkovitu intersektorsku suradnju, što je u skladu s politikama Europske unije te s najboljim praksama europskih gradova. Uključivanjem korisnika u upravljanje osigurat će se veća razina njihovog angažmana, osjećaja "vlasništva" i odgovornije postupanje s prostorom u cjelini, dok će operativno opterećenje gradske uprave vezano uz rješavanje tekućih pitanja biti bitno smanjeno. Strateško i dugoročno orijentirano upravljanje, koje je jedino moguće ostvariti na način da je subjektu koji upravlja Rojcem to temeljna djelatnost, a ne samo jedna od aktivnosti, omogućiti će stabilan razvoj i raznoliko financiranje. Udruživanjem znanja, iskustva i ideja koje s jedne strane donosi Grad Pula, a s druge Savez udruga Rojca, ostvarit će se sinergija koja će biti temelj za daljnji razvoj, inovativnost i bolje socijalne i ekonomske rezultate. Osim što će se moći postizati bolji rezultati angažiranjem jednake razine javnih resursa, osigurati će se i pristup nadolazećim strukturnim fondovima, učinkovito organiziranje samoprihodovnih djelatnosti te prostor za razvoj socijalnog poduzetništva.

Perspektiva implementacije modela

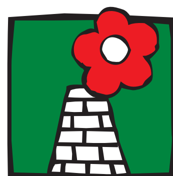
Na posljednjoj od tri radionice na temu izgradnje novog modela upravljanja Društvenim centrom Rojc, održanoj od 26. do 29. studenog 2010. godine, sudjelovali su i predstavnici Grada Pule - pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti, pročelnik Ureda Grada i pročelnica Službe za zastupanje Grada, izrazivši načelno pozitivni stav prema ideji javno-civilnog partnerstva u upravljanju Centrom, no i potrebu za jasnijim određivanjem prednosti u odnosu na drugačije modele upravljanja. Upozorili su na ograničenost proračunskih sredstava i iskazali zanimanje za upravljačku strukturu. Na temelju rezultata radionice, s posebnim uvažavanjem komentara predstavnika Grada, sastavljen je prijedlog osnivanja javne ustanove "Grad Rojc" koji je predstavljen nadležnom pročelniku. Prijedlog sadrži detaljan opis samog procesa, ustrojstvo i upravljačke mehanizme javne ustanove, financijsku konstrukciju utemeljenu na trenutnom kriznom, znatno nižem obujmu proračunskog financiranja te dinamiku odnosno plan implementacije. Udruge inicijatori osnovale su i imenovale članove tima za pregovore koji će u suradnji s predstavnicima Grada nastaviti rad na daljnjoj pripremi i implementaciji modela.

GRAD ROJC

Tiskanje ove publikacije omogućeno je temeljem financijske potpore Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva u skladu s Ugovorom klasa: 421-02/09-PP-4/32, urbroj: 07578-09-01 od 28.12.2009.
Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva
http://zaklada.civilnodrustvo.hr

Izdavač: Udruga Zelena Istra
Gajeva 3, 52100 Pula
http://www.zelena-istra.hr

OPERACIJA:GRAD

Ova publikacija izrađena je u sklopu projekta “Edukacija i razvoj sudioničkog javno-civilnog modela upravljanja Društvenim centrom Rojc” kojeg provodi Zelena Istra u suradnji sa Savezom udruga Operacija Grad i ustanovom POGON - Zagrebački centar za nezavisnu kulturu i mlade. Financijsku podršku projektu pružila je Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, a sufinanciranje dijelom osigurao Grad Pula.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Sveučilišna knjižnica u Puli

xxxxxxxxxxxxxxxxxx

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx

ISBN: 978-953-56270-0-5

1. Celakoski, Teodor 2. Radojčić, Dušica 3. Višnić, Emina

Koautori: Teodor Celakoski, Dušica Radojčić, Emina Višnić
Dizajn i prijelom: Organizacija, Pula
Tisak: Tiskara Zelina, Sv. Ivan Zelina
Fotografije: Studio KaPula, Pula

Naklada: 500 primjeraka
Tiskano na recikliranom papiru.

Pula, ožujak 2011. godine

Društveni centar Rojc
Gajeva 3
52100 Pula

Stranice Rojca:
http://rojcnet.pula.org/

ISBN: 978-953-56270-0-5